

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Національна школа публічного адміністрування (Канада)
Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)
Балтійська міжнародна академія (Латвія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Покров Чехінвест s.r.o. (Чеська Республіка)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Державний торговельно-економічний Університет (Україна)
Сумський державний університет (Україна)
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)
Ужгородський національний університет (Україна)
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)
Державна установа «Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України» (Україна)
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти (Україна)
Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Співка аудиторів України» (Україна)
Торгово-промислова палата України (Україна)

ЗБІРНИК

III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

05 червня 2025 року

ПОЛТАВА

**Ministry of Education and Science of Ukraine
National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»
Educational and Research Institute of Finance, Economy, Management and Law
(Ukraine)
National School of Public Administration (Canada)
Varna Free University «Chernorizets Hrabar» (Bulgaria)
Ghent University (Belgium)
Baltic International Academy (Latvia)
The International Research Education & Training Center (Estonia)
Pokrov Czechinvest s.r.o. (Czech Republic)
Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine)
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»
(Ukraine)
V. N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine)
Kyiv National University of Construction and Architecture (Ukraine)
State University Of Trade And Economics
Sumy State University (Ukraine)
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Bobersky (Ukraine)
Uzhhorod National University (Ukraine)
Public Institution «Institute for Economics and Forecasting of the National Academy
of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Public Institution «Institute for Demography and Quality of Life of the National
Academy of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Association for Management Development and Business Education
(Ukraine)
Poltava Territorial Branch of the All-Ukrainian Professional NGO «Union of Auditors
of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Chamber of Commerce and Industry (Ukraine)**

COLLECTION

III International Scientific and Practical Internet Conference

«SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CHALLENGES AND THREATS IN CONDITIONS OF MODERN REALITIES»

June 05, 2025

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Poltava

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Національного університету імені Юрія Кондратюка заборонено

Редакційна колегія:

Онищенко С.В., д.е.н., професор;
Крекотень І.М., к.е.н., доцент;
Глебова А.О., к.е.н., доцент;
Глушко А.Д., к.е.н., доцент;
Гришко В.В., д.е.н., професор;
Карпенко Є.А., к.е.н., доцент;
Кульчій І.О., канд. держ. упр, доцент;
Птащенко Л.О., д.е.н., професор;
Свистун Л.А., к.е.н., доцент;
Чижевська М.Б., к.е.н., доцент;
Чичкало-Кондрацька І.Б., д.е.н., професор.

Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій : матеріали
С 76 III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 05 червня 2025 р. – Полтава :
Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2025. – 387 с.

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти, виклики та загрози розвитку суб’єктів господарювання та держави в умовах сучасних реалій.

Досліджено теоретичні та практичні аспекти співпраці влади, менеджменту підприємства та громадських інституцій у контексті цілей сталого розвитку. Визначено проблеми та перспективи стабілізації фінансової системи як умова євроінтеграції України. Висвітлено сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності України. Досліджено особливості бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб’єктів господарювання в умовах сучасних реалій, а також окреслено перспективи соціально-економічного розвитку країни в контексті євроінтеграції.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

*Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори*

ISBN 978-966-616-186-7

© Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ринків, участь у майстер-класах чи дегустаціях. Фуд-фестивалі, гастрономічні тури та дегустації – це все стало популярним видом активного відпочинку. Багато туристів приїжджають до певних регіонів саме заради того, щоб спробувати традиційну їжу, виноробство чи ексклюзивні страви.

Шостий тренд – простота та мінімалізм. Все більше кухарів орієнтуються на простоту у своїх стравах, використовуючи мінімальну кількість інгредієнтів для того, щоб акцентувати увагу на смаку самого продукту. Страви, приготовані з кількох простих інгредієнтів, мають вигляд більш натуральних і свіжих, що відповідає настроям здорового харчування. Мінімалізм також проявляється в подачі страв, де важлива не лише їжа, а й форма, стиль та естетика презентації страви.

Сьомий тренд – експерименти з культурами та кухнями. Кулінарна глобалізація сприяє зростанню ф'южн-кухні, де традиційні інгредієнти з різних культур і національних кухонь комбінуються в нові унікальні страви. Це дозволяє створювати нові смакові відчуття, змішуючи японську, мексиканську, індійську та європейську кухні. Змішування інгредієнтів і технік приготування з різних культур стає популярним у ресторанах, що намагаються запропонувати щось нове і незвичне для гостей.

Восьмий тренд – кулінарні стартапи та малий бізнес. Тренд на підтримку малого бізнесу і кулінарних стартапів продовжує зростати. Власники кафе і ресторанів створюють унікальні концепції, поєднуючи інноваційний підхід до страв, сервісу та атмосфери. Вулична їжа також стає важливою частиною гастрономічного тренду. Їжа на колесах, мобільні кухні і фудтрак-майданчики набирають популярності, адже пропонують доступну, але смачну і якісну їжу для різних смаків.

Останні декілька років гастрономічний туризм активно розвивається, як повноцінний туристичний напрямок. Він є невід'ємною частиною системи гостинності у всьому світі, подорожуючи за кордон туристи автоматично стають споживачами.

Список використаних джерел

1. Фесенко Г. О. Гастротуризм як актуальний тренд сучасного розвитку сфери туризму в Україні http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2021/202.pdf
2. Бакало Н. В. Організація гастрономічного туризму (на прикладі Полтавської області): дипломна робота на здобуття освітнього ступеня магістра: спец. 242 «Туризм» / Н. В. Бакало. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021.
3. Бакало Н.В., Водолага І. С., Корсакас Б. О. Гастрономічний туризм на Полтавщині: особливості та традиції: матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет конференції «Географія та туризм». м. Харків. 2025 С. 521-524

УДК 339.139

Кушніренко Є.В.

Науковий керівник – Безрукова Н.В., к.е.н., доцент

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ БАНКІВ НА МІЖНАРОДНУ ЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

У сучасних умовах глобалізації та геополітичної нестабільності Україна продовжує активно інтегруватися у світову економіку. Одним із ключових чинників, що впливає на її міжнародну економічну діяльність, є участь транснаціональних банків (ТНБ).

Ці фінансові інституції не лише забезпечують доступ до капіталу, але й формують стандарти ведення бізнесу, впливають на фінансову стабільність та сприяють розвитку банківського сектору країни.

Для України, яка перебуває в стані воєнного конфлікту та водночас реалізує євроінтеграційний курс, взаємодія з транснаціональними банками має стратегічне значення. З одного боку, вони виступають важливими партнерами в наданні кредитних ресурсів, технічної допомоги та інституційного розвитку. З іншого - зростає залежність від зовнішніх фінансових центрів, що може створювати ризики для суверенності фінансової політики та стабільності внутрішнього ринку.

Транснаціональні банки визначаються як фінансові установи, що здійснюють свою діяльність у багатьох країнах, часто маючи головний офіс в одній країні, а філії або дочірні компанії - в інших. В Україні банківський сектор характеризується значною присутністю транснаціональних банків, про що свідчить наявність 61 діючого банку станом на початок 2025 року, з яких 26 мають іноземний капітал, а 19 - 100% іноземний капітал. Історично кількість банків з іноземним капіталом в Україні зменшилася з 47 у 2008 році до 26 у 2025 році, що вказує на консолідацію та потенційні зміни в банківському ландшафті.[1] До ключових транснаціональних банків, що діють в Україні, належать Credit Agricole Bank (Франція), Укрсіббанк (група BNP Paribas, Франція), Кредобанк (РКО Bank Polski, Польща), Сітібанк Україна (Citigroup, США), ПроКредит Банк (Німеччина), Райффайзен Банк (Австрія), Правекс-банк (Intesa Sanpaolo, Італія), ІНГ Банк Україна (Нідерланди), Дойче Банк ДБУ (Німеччина), ОТП Банк (Угорщина). Слід зазначити, що деякі банки, перелічені в попередніх періодах, такі як Сенс Банк (раніше Альфа-Банк Україна), хоча й мають іноземний капітал, могли зазнати змін у власності або класифікації останнім часом. Банки з російським капіталом, ймовірно, зазнали значних змін або покинули ринок, хоча наявні дані за 2024-2025 роки не дають повної картини щодо змін у власності деяких банків із іноземним капіталом.[2] Хоча державні банки, такі як ПриватБанк, часто лідирують за загальним розміром активів та обсягом депозитів, транснаціональні банки демонструють значну силу в прибутковості та утримують значну частку ринку в ключових сферах, таких як валютні депозити та кредитування певних секторів, що свідчить про стратегічну спрямованість на конкретні сегменти ринку.

Присутність авторитетних міжнародних банків може підвищити довіру інвесторів та залучити ПІІ, сигналізуючи про стабільну та надійну фінансову інфраструктуру. Той факт, що великі міжнародні банківські групи мають довгострокову присутність в Україні, деякі з яких працюють з початку 1990-х років, свідчить про певний рівень тривалої довіри. Хоча немає конкретних деталей щодо прямих інвестицій за межами банківського сектору, материнські компанії цих банків часто є великими багатонаціональними корпораціями з диверсифікованими інвестиційними портфелями. Партнерство ЄБРР та ІФС з транснаціональними банками, такими як Укрсіббанк та Credit Agricole, для надання фінансування українському бізнесу, може опосередковано стимулювати ПІІ, полегшуючи доступ до капіталу та зменшуючи інвестиційні ризики. Збільшення інвестицій ЄБРР в Україну після початку війни також підкреслює це [3].

Триваюча війна та економічна нестабільність значно негативно вплинули на загальні потоки інвестицій в Україну. Дані свідчать про різке скорочення ПІІ після початку конфлікту. Незважаючи на виклики, деякі існуючі іноземні інвестори, включаючи транснаціональні банки та їхні материнські групи, продовжують інвестувати, що свідчить про довгострокову перспективу та відданість українському ринку.

Транснаціональні банки надають важливі послуги з торговельного фінансування, такі як акредитиви, гарантії та документарні інкасо, для підтримки імпортно-експортних операцій України. Ці інструменти допомагають зменшити ризики як для українського бізнесу, так і для їхніх міжнародних партнерів.

Банки, такі як Укрсіббанк (мережа BNP Paribas) та Credit Agricole, мають спеціальні програми та ініціативи для сприяння міжнародній торгівлі українських підприємств, використовуючи свої глобальні мережі та експертизу в торговому фінансуванні. Програма

сприяння торгівлі (TFP) ЄБРР та її партнерство з транснаціональними банками в Україні, такими як Credit Agricole Ukraine, Ощадбанк, ОТП Банк, Райффайзен Банк Аваль та Укрсіббанк, підтримують імпортно-експортні операції, особливо для важливих товарів, таких як сільськогосподарська техніка, добрива та паливо [4].

Війна призвела до серйозних порушень торговельних потоків та ланцюгів постачання, включаючи блокаду чорноморських портів та пошкодження транспортної інфраструктури. Деякі банки-кореспонденти стали більш обережними щодо прийняття прямих ризиків у операціях торговельного фінансування з Україною через підвищену невизначеність та потенційні збитки.

У деяких випадках спостерігається зміна фокусу на фінансування імпорту основних товарів (фармацевтика, енергетика, сільськогосподарські ресурси) замість експорту, оскільки першочерговим завданням є підтримка внутрішньої економіки та населення. Логістичні виклики та зростання витрат, пов'язаних з міжнародною торгівлею під час війни, такі як перебої з доставкою та необхідність використання альтернативних транспортних маршрутів, також є значними.

Деякі транснаціональні банки та програма сприяння торгівлі ЄБРР (TFP) зосереджуються на підтримці ключових секторів економіки України, таких як сільське господарство, сприяючи імпорту техніки та ресурсів, а також експорту сільськогосподарської продукції. Деякі ініціативи полегшують імпорт сільськогосподарської техніки та ресурсів з таких країн, як Німеччина, за підтримки гарантій австрійських банків у рамках TFP ЄБРР.

Таким чином, транснаціональні банки відіграють важливу роль у міжнародній економічній діяльності України, забезпечуючи не лише фінансову підтримку, а й сприяючи впровадженню сучасних банківських стандартів, розвитку торговельного фінансування та зміцненню довіри інвесторів. У сучасних умовах війни та євроінтеграційного курсу їхня діяльність набуває ще більшого значення – як джерело стабільного капіталу, так і як інституційний партнер у реалізації міжнародних програм.

Разом із тим, надмірна залежність від зовнішніх фінансових центрів несе певні ризики, зокрема щодо втрати автономності у формуванні фінансової політики та уразливості банківського сектору до глобальних криз. У цьому контексті ключовим викликом для України залишається збереження балансу між залученням зовнішніх ресурсів і розвитком власної фінансової інфраструктури.

Список використаних джерел

1. Banking Sector Review| February 2025. URL:https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Banking_Sector_Review_2025-02_eng.pdf?v=12
2. Рейтинг надійних банків України 2025 (травень). URL: <https://forinsurer.com/rating-banks>
3. 2024 Investment Climate Statements: Ukraine. URL: <https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/ukraine/>
4. Foreign direct investment (FDI) in Ukraine. URL: <https://www.lloydsbanktrade.com/en/market-potential/ukraine/investment>
5. Dmytrenko A., Furmanchuk O., Kravchenko O., Karpenko Ye., Koba O., John O. Aiyedogbon. Macroeconomic analysis and forecasting of foreign direct investment inflow: evidence from Ukraine. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. № 6(47). 2022. P.66-76